

Tampereen otto- lainauksen vuosi- raportti 2024

Omistajaohjaus | Konsernihallinto

TAMPEREEN KAUPUNKI

Rahoitusmarkkinat 2024

Tampereen lainat

Lainamäärä

943,6 m€

Nostetut uudet lainat

177,0 m€

Korkomenot

24,8 m€

Keskuspankkien korkopolitiikka on ollut viime vuosien puheenaihe ja korkojen nousutahtia ja laskutahtia on seurattu aktiivisesti. Vuoteen 2024 lähdeettäessä Euroopan Keskuspankin talletuskorko oli 4 %. Vuoden 2024 kesäkuussa korkoja laskettiin ensimmäisen kerran 3,75 prosenttiin ja vuoden 2024 lopussa Euroopan Keskuspankin talletuskorko oli 3,00 %, perusrahoitusoperaatioiden korko 3,15 % ja maksuvalmiusluoton korko 3,40 %. 12 kuukauden Euribor oli vuoden 2024 alussa 3,513 % ja vuoden lopussa 2,460 %.

Inflaatio hidastui merkittävästi vuoden 2022 ja 2023 korkeista luvuista. Euroopan Keskuspankin joulukuun 2024 arvion mukaan kokonaisinflaation arvioidaan olevan keskimäärin 2,4 % vuonna 2024, 2,1 % vuonna 2025 ja 1,9 % vuonna 2026. Pohjainflaation mittarit näyttäisivät tällä hetkellä, että inflaatio asettuu keskipitkällä aikavälillä kestävästi kahden prosentin tavoitteen tuntumaan. Euroalueen inflaatio on hidastunut, mutta se on edelleen nopeaa, sillä joidenkin toimialojen palkat ja hinnat mukautuvat yhä huomattavalla viiveellä aiempaan korkeaan inflaatiotasoon.

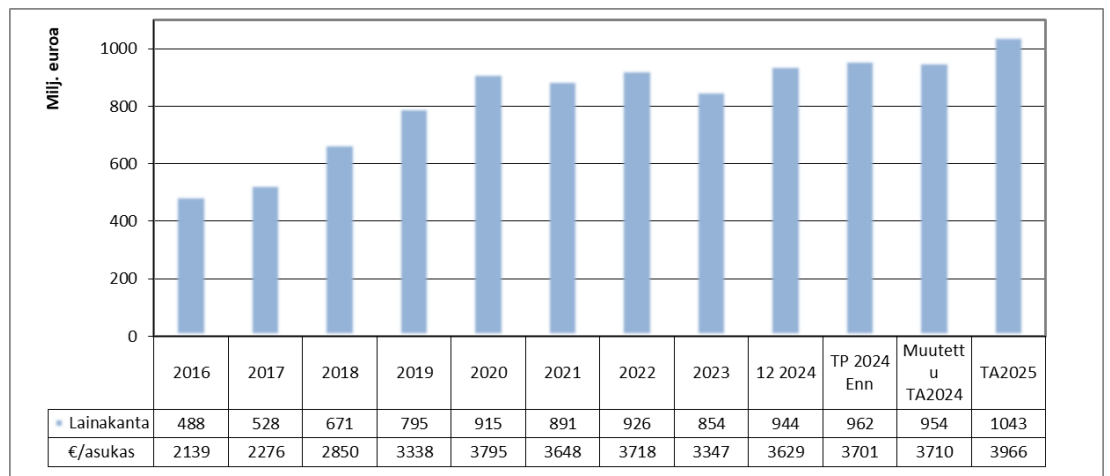
Kuntien ja kuntien omistamien yhtiöiden rahoituksen saatavuus pysyi erittäin hyvällä tasolla vuoden 2024 aikana. Suomen julkisen sektorin maine on hyvä ja vaikeina aikoina raha etsiytyy mieluiten turvallisiin kohteisiin. Pankit, sijoittajat ja erityisrahoituslaitokset ovat kiinnostuneita hoitamaan Suomen kuntien rahoitustarpeita. Kuntien tarvitsemaa pitkäaikaista rahoitusta on ollut tarjolla erityisluottolaitoksilta, kuten Kuntarahoitukselta, Euroopan investointipankilta (EIB), Pohjoismaiden investointipankilta (NIB) ja Euroopan neuvoston kehityspankilta (CEB). Tampere on näiden neljän erityisrahoituslaitoksen asiakkaana. Liikepankit eivät ole pystyneet tarjoamaan varteenotettavia vaihtoehtoja pitkäaikaisissa rahoitustarpeissa. Joukkolainamarkkina toimii hyvin noin seitsemään vuoteen saakka. Lyhyessä, alle vuoden rahoituksessa kuntatodistusmarkkina on erittäin toimiva vaihtoehto. Kuntatodistuksia hyödynnettiin aktiivisesti vuonna 2024, sillä kuntatodistuksia hyödyntämällä voitiin säästää korkokuluissa, koska pitkäaikaisten lainojen nostoja pystyttiin ajoittamaan paremmin.

Korollisten velkojen määrän kehitys

Kaupungin suurin rahoittaja on Kuntarahoitus Oyj

Velkojat: Kaupungin korolliset velat koostuivat vuodenvaihteessa rahalaitoslainoista, tytäryhtiölainoista ja kuntatodistuksilla nostetuista lyhytaikaisista lainoista. Merkittävin yksittäinen rahoittaja oli Kuntarahoitus Oyj, jonka toiminta- ja kilpailukyky on säilynyt hyvänä rahoitusmarkkinoiden epävarmoinakin aikoina. Kaupungin toiseksi suurin lainarahan lähde oli omilta konserniyhtiöiltä saatu sisäinen velka. Konsernitili optimoi konsernin pääoman käytön, ulkoisen velan määrän ja minimoi ulkoiset korkomenot.

KAUPUNGIN RAHOITTAJAT 12/2024 (t€)	943 621	100,00 %
KUNTARAOITUS OYJ	387 164	41,03 %
EUROOPAN INVESTOINTIPANKKI	188 943	20,02 %
TYTÄRYHTIÖT	151 242	16,03 %
CEB COUNCIL OF EUROPE DEVELOPMENT BANK	132 462	14,04 %
KUNTATODISTUKSET	39 831	4,22 %
NIB POHJOISMAIDEN INVESTOINTIPANKKI	30 645	3,25 %
DEUTSCHE PFANDBRIEFBANK AG	13 333	1,41 %

Lainamäärä: Vuoden 2024 lopussa kaupungilla oli yhteensä lainaa 943,6 milj. euroa. Korollisen lainan määrä nousi noin 90 milj. euroa vuoden 2023 loppuun verrattuna. Henkilöä kohden laskettuna kaupungin lainamäärä vastaa 3 629 euroa eli nousua tuli vuoden aikana 282 euroa (11/2024 väkiluku).

Vuonna 2024 kaupunki nosti uusia pitkäaikaisia lainoja 177 milj. euroa ja lisäksi kuntatodistusohjelmat olivat aktiivisesti käytössä vuoden aikana. Kaikki vuoden 2024 nostetut lainat nostettiin vastuullisen rahoituksen lainoina.

Korollisen tasevelan lisäksi kaupungilla oli vuodenvaihteessa taseen ulkopuolista rahoitusleasing-velkaa. Vuodenvaihteen rahoitusleasing-velan määrä ei ole raportin tekohetkellä tiedossa, 12/2023 summa oli 108,4 milj. euroa. Lainojen korkomenot olivat yhteensä 24,8 milj. euroa. Summa koostuu lainojen viitekoroista, marginaaleista sekä erilaisista koronvaihtosopimusten perusteella maksetuista koroista. Koko korollisen vieraan pääoman maksettu keski-korko oli viime vuonna 2,52 prosenttia.

Kaupunki käyttää mm. koronvaihtosopimuksia suojaustuakseen korkojen nousua vastaan.

Suojausaste hyvällä tasolla

Riskienhallinta: Lainojen erääntymisen aiheuttaman jälleenrahoitusriskin takia varainhankinta hajautetaan maturiteetiltaan, instrumenteiltaan ja rahoittajapohjaltaan. Varainhankinnassa pidetään yllä toimivia rahoittajasuhteita kotimaassa ja kansainvälisesti. Tällä turvataan erilaisissa markkinaolosuhteissa suurtenkin rahoitustarpeiden tehokas toteutus. Viime vuonna kaupungilla oli velkaa viideltä eri rahoituslaitokselta. Ne olivat sekä kotimaisia että kansainvälisiä toimijoilta.

Tyypillisesti pitkäaikaista rahoitusta hankitaan 15–25 vuodeksi (maturiteetti). Tavoitteena on tasainen ja keskittymiä välttävä takaisinmaksuaikataulu, samoin kuin markkinatilanteen tehokas hyödyntäminen. Perinteisten velkakirjalainojen lisäksi käytetään joukkolainoja, leasing-rahoitusta ja kuntatodistuksia tilanteissa, joissa ne ovat tarkoituksenmukaisia ja ehdoiltaan kilpailukykyisiä.

Korollinen velka altistaa kaupungin korkoriskille, jota pyritään hallitsemaan aktiivisesti. Kaupunki pyrkii rajaamaan vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvää korkoriskiä solmimalla joko kiinteäkorkoisia velkakirjoja tai tavoitetta toteuttavia johdannaisopimuksia. Näillä sopimuksilla tavoitellaan korkomenojen parempaa ennustettavuutta ja markkinakorkojen heiluntaa alhaisempaa vaihtelua korkomenoissa. Tätä tavoitetta on toteutettu valtuuston hyväksymällä rahoituksen periaatteiden ja ottolainauksen vuosisuunnitelman mukaisella pyrkimyksellä pitää lainojen suojausaste 40–60 prosentissa. Näin markkinakorkojen muutokset vaikuttavat korkomenoihin vain osittain.

Suojausaste: Vuoden 2024 lopussa suojausaste oli noin 65,4 prosenttia ja se oli tilapäisesti/teknisesti yli valtuuston asettaman ylärajan.

Rahoituksen periaatteiden mukaisesti suojauslaskennassa otetaan huomioon taloussuunnitelmakauden arvioitu velkamäärän kasvu. Siksi kaupunki on solminut myös tulevaisuudessa alkavia koronvaihtosopimuksia. Korkoriskiä voidaan hallita kaupunginvaltuuston hyväksymien periaatteiden mukaisin sopimuksin.

Korkojohdannaissopimusten kesto (maturiteetti) oli osittain keskimääräisiä lainamaturiteetteja pidempi, koska kaupungin korollisen velan määrän arvioidaan kasvavan tulevina vuosina ja kaikki erääntyvät lainat jälleenrahoitetaan. Huomattava osa velasta, on konsernitilivelan muodossa ja se erääntyy teoriassa joka päivä, vaikka käytännössä se onkin pitkäaikaista velkaa. Vuoden 2024 toteuman perusteella taloussuunnitelmakauden (2025–2028) päätteeksi kaupungilla arvioidaan olevan korollista tasevelkaa noin 1 611 milj. euroa.

Sopimukset: Vuoden 2024 lopussa kaupungilla oli solmittuna erilaisia korkojohdannaissopimuksia pääomaltaan 683,3 milj. euron verran. Sopimuksista 543,3 milj. euroa oli voimassa vuoden 2024 lopussa ja 140 milj. euron suuruiset sopimukset astuvat joko varmasti tai ehdollisesti voimaan tulevaisuudessa. Ilman tulevaisuudessa voimaan astuvia koronvaihtosopimuksia suojausaste laskisi lähivuosina selvästi, kun taloussuunnitelmakauden mukainen velan kasvu huomioidaan.

Korkovirtariskin pienentäminen suojausastetta nostamalla tarkoittaa korkohintariskin kasvamista. Tällä tarkoitetaan riskiä johdannaissopimusten nykyarvon muutoksesta, kun korkotaso sopimuksen tekohetken jälkeen muuttuu. Muutos voi olla positiivinen tai negatiivinen sen mukaan nousevatko vai laskevatko korot. Koska sopimukset on tehty suojaavassa tarkoituksessa, eikä niitä ole tarkoitus purkaa kesken sopimuskauden, kaupunki ei saa tai maksa tällaista arvonmuutossummaa. Tyypillisesti sopimusten perusteella maksetaan ennalta sovittua kiinteätä korkoa ja vastaanotetaan 3 tai 6 kk:n euribor-korkoa.

Vuoden 2024 ottolainauksen kehityksestä on raportoitu kuukausittain porimestarille, konsernijohtajalle ja sisäiselle tarkastukselle. Kaupunginhallitukselle tietoja on annettu talousraporttien, välitilinpäätöksen ja tilinpäätöksen yhteydessä sekä tällä kerran vuodessa laadittavalla laajemmalla raportilla.